



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 47

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κα Αρετή Παπαϊωάννου

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1195/17.11. 2025 Ερώτηση με θέμα:
«Ελλείψεις και ανάγκες εκσυγχρονισμού του εθνικού πλαισίου για τη διαχείριση των
Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO».

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1195/17.11.2025 Ερώτησης της Βουλευτού κας Αρετής Παπαϊωάννου, και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο Ενδεικτικός Κατάλογος, ο οποίος συντάσσεται και λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβάνει τα μνημεία και τις θέσεις που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις εγγραφής στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Στις Επιχειρησιακές Οδηγίες για την εφαρμογή της Σύμβασης για την Παγκόσμια Κληρονομιά, υπάρχει σύσταση για την αναθεώρηση του Καταλόγου ανά δεκαετία περίπου. Ο ισχύων Ενδεικτικός Κατάλογος της χώρας μας καταρτίστηκε το 2014.

Λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερόμενη σύσταση προς τα κράτη-μέλη της Σύμβασης, να επανεξετάζουν και να υποβάλλουν εκ νέου τον εθνικό Ενδεικτικό Κατάλογο ανά δεκαετία περίπου ξεκίνησε κατά το τελευταίο έτος η διαδικασία αναθεώρησης του Ενδεικτικού Καταλόγου. Σε αυτό το πλαίσιο συγκροτήθηκε Διυπουργική Ομάδα Εργασίας (ΥΠΠΟ/552118/14-01-2025 Υ.Α., ΑΔΑ: ΨΨ0846ΝΚΟΤ-6ΜΚ) αποτελούμενη από εκπροσώπους των Υπουργείων Πολιτισμού, Εξωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας με αντικείμενο την προετοιμασία του νέου Ενδεικτικού Καταλόγου, κατόπιν εξέτασης των υφιστάμενων και νέων προτεινόμενων για εγγραφή μνημείων και θέσεων. Η εν λόγω Ομάδα ολοκλήρωσε τις εργασίες της, στις 31.08.2025, που είχαν ως αποτέλεσμα την κατάρτιση πρότασης για διεύρυνση του Ενδεικτικού Καταλόγου με νέες ομάδες μνημείων και χώρων, ώστε να αντιπροσωπεύεται πολύπλευρα η πολιτιστική και φυσική κληρονομιά του Ελλαδικού χώρου. Οι υποβληθείσες προτάσεις εξετάζονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των εμπλεκόμενων Υπουργείων, προκειμένου να οριστικοποιηθούν και, ακολούθως, να υποβληθούν στο Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Σχετικά με το δεύτερο ερώτημα, τα θέματα συντονισμού, διαχείρισης και παρακολούθησης των ελληνικών Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς αποτελούν αρμοδιότητα του Υπουργείου Πολιτισμού, διά της Διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, οι οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Υπουργείου (ΠΔ 4/2018 – Α' 7/2018) έχουν την ευθύνη για τον χειρισμό των διεθνών αρχαιολογικών θεμάτων που αφορούν σε Διεθνείς Οργανισμούς ή Θεσμικά Όργανα, καθώς και το χειρισμό διακρατικών και μορφωτικών

προγραμμάτων για την πολιτιστική κληρονομιά, προγραμματικών και επιστημονικών συμφωνιών και ανταλλαγών επιστημονικών αποστολών, την υποδοχή και ενημέρωση αντιπροσωπειών ξένων κρατών επί θεμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς.

Όσον αφορά στα Σχέδια Διαχείρισης, μέχρι το 2004, η υποβολή τους δεν αποτελούσε προαπαιτούμενο για την αξιολόγηση μιας υποψηφιότητας για εγγραφή στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Με την επικαιροποίηση και συμπλήρωση των Επιχειρησιακών Οδηγιών, το Φεβρουάριο του 2005, η εκπόνηση Σχεδίου είναι απαραίτητη για την πληρότητα του φακέλου υποψηφιότητας από το συγκεκριμένο έτος και μετά και η υποβολή του είναι υποχρεωτική ως διακριτού και αυτόνομου παραρτήματος στο φάκελο της υποψηφιότητας. Η σύνταξη Σχεδίων Διαχείρισης, για όσα μνημεία είχαν εγγραφεί πριν το 2005, αποτελεί σύσταση στο πλαίσιο εφαρμογής της Σύμβασης Παγκόσμιας Κληρονομιάς και όχι καταγεγραμμένη υποχρέωση στις Επιχειρησιακές Οδηγίες.

Στην Ελλάδα έχουν εγγραφεί στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, 20 μνημεία, εκ των οποίων 16 εντάχθηκαν στον κατάλογο πριν το 2005, χωρίς την υποχρέωση κατάθεσης Σχεδίου Διαχείρισης. Το ΥΠΠΟ, προκειμένου να ανταποκριθεί στη σύσταση των οργάνων της Σύμβασης, αλλά και με σκοπό την υιοθέτηση ενός στρατηγικού σχεδιασμού για τα μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, υλοποίησε το έργο «Ολοκληρωμένη διαχείριση αρχαιολογικών χώρων και μνημείων - Εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης για τα εγγεγραμμένα μνημεία και χώρους της Ελλάδας στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO», με χρηματοδότηση από το Ε.Π. "Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα" του ΕΣΠΑ 2014-2020. Κατά την υλοποίηση του έργου, ολοκληρώθηκε από τη Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, στις 31.12.2023, η συγκέντρωση, καταγραφή και επεξεργασία του συνόλου του υλικού τεκμηρίωσης 15 Σχεδίων Διαχείρισης. Το 16^ο αφορά το Άγιο Όρος υλοποιείται με πρωτοβουλία της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους. Στο πλαίσιο του έργου ολοκληρώθηκε η εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων για τα 8 μνημεία/χώρους (ναός Επικούριου Απόλλωνα, Μυκήνες-Τίρυνθα, Ιερό Ασκληπείου Επιδαύρου, αρχαία Ολυμπία, Μυστράς, Ακρόπολη Αθηνών, Μονή Δαφνίου - Μονή Οσίου Λουκά - Νέα Μονή Χίου, Δελφοί). Για τα υπόλοιπα 7 (Μεσαιωνική πόλη Ρόδου, Δήλος, Χώρα-Μονή Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου και Σπήλαιο Αποκάλυψης Πάτμου, Πυθαγόρειο και Ηραίο Σάμου, Αρχαιολογικός χώρος Αιγών, Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά Μνημεία Θεσσαλονίκης, Μετέωρα) δρομολογείται η εκπόνηση των αντίστοιχων Σχεδίων Διαχείρισης από τις Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ.

Στην παρούσα φάση, οι αρμόδιες Κεντρικές και Περιφερειακές Διευθύνσεις ΥΠΠΟ, επεξεργάζονται την οριστική μορφή του Σχεδίου Διαχείρισης για κάθε μνημείο, αφού λάβουν υπόψη τα αποτελέσματα τυχόν συζητήσεων και διαβουλεύσεων με άλλους εμπλεκόμενους φορείς και υπουργεία. Σημειώνεται ότι το Σχέδιο Διαχείρισης καθορίζει και διασφαλίζει βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα τους τρόπους προστασίας και προβολής του αγαθού, κατά περίπτωση, μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες και συνέργειες όλων των εμπλεκόμενων και συναρμόδιων φορέων (Υπουργεία, Υπηρεσίες, Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, Επιμελητήρια και κοινωνία των πολιτών).

Όσον αφορά στο ερώτημα για τη δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης (με δείκτες και περιοδικές εκθέσεις) των μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς, αυτό είναι προφανώς έωλο. Το συστηματικό και θεσμοθετημένο πλαίσιο παρακολούθησης των Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς καθορίζεται από τις Επιχειρησιακές Οδηγίες για την εφαρμογή της Σύμβασης, μέσω του Περιοδικού Ελέγχου (Periodic Reporting). Πρόκειται για μια διαδικασία που λαμβάνει χώρα σε τακτική βάση από την UNESCO, μέσω του Κέντρου Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Μέχρι σήμερα έχουν διενεργηθεί τρεις κύκλοι Περιοδικού Ελέγχου (2006, 2014, 2022) κατά τη διάρκεια των οποίων οι αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Πολιτισμού σε στενή συνεργασία με τις κατά περίπτωση αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων, συγκέντρωσαν και απέστειλαν όλα τα ζητούμενα στοιχεία (τεχνικά, νομικά, θεσμικά και διοικητικά μέτρα, παράγοντες επικινδυνότητας για τα μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς κτλ.) προς το Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, συμπληρώνοντας το σχετικό ερωτηματολόγιο της UNESCO με βάση συγκεκριμένους δείκτες παρακολούθησης. Τα στοιχεία αυτά είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της UNESCO. Επιπλέον, η πρόοδος όλων των εργασιών στα μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, σε όλα τα στάδιά τους, είτε αυτά εντάσσονται σε συγχρηματοδοτούμενα

προγράμματα είτε χρηματοδοτούνται από τον Εθνικό Προϋπολογισμό, παρακολουθούνται συστηματικά από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού.

Όσον αφορά στο τελευταίο ερώτημα, σύμφωνα με τον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων, για το χρονικό διάστημα 2020-2024 τα συνολικά έσοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε 469.325.569€. Σύμφωνα με τον ν.4761/2020, ο Ο.Δ.Α.Π. αποδίδει, κατ' έτος, ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) των ταμειακών διαθεσίμων του, ως δημόσιο έσοδο, στον κρατικό προϋπολογισμό, το οποίο διατίθεται για τις ανάγκες του Υπουργείου Πολιτισμού, ως προς την προστασία, ανάδειξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ενίσχυση των δράσεων συνεργασίας με τους φορείς του σύγχρονου πολιτισμού.

Αναφορικά με τα έργα συντήρησης και ανάδειξης στα μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της χώρας μας, από το 2019 έως σήμερα, έχουν υλοποιηθεί και υλοποιούνται από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού έργα συνολικού προϋπολογισμού περίπου 200.000.000 € από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους. Επιπλέον, σε ετήσια βάση υλοποιούνται εργασίες καθαρισμών και ευπρεπισμών, στο πλαίσιο της τακτικής συντήρησης των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, με Εθνικούς πόρους του Υπουργείου Πολιτισμού.

Τα ερωτήματα που αφορούν στον τρόπο λειτουργίας της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εξωτερικών.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΔΗΥΔ
3. ΓΔΑΠΚ
4. ΔΙΠΚΑ
5. ΔΒΜΑ
6. ΔΔΕΑΜ
7. ΔΣΑΝΜ
8. ΟΔΑΠ
9. ΕΔΕΠΟΛ